

## gezinswoning

## EIGENTIJD WONEN IN EEN HISTORISCHE SITE

AN CANDAELE

IN DE ZEBRASTRAAT IN GENT WERDEN OUDE SOCIALE WOONEENHEDEN OMGEBOUWD TOT MODERNE STUDIO'S EN APPARTEMENTEN. NIKS SPECIAALS ZOU JE DENKEN, MAAR DE CIRK ZOALS DIT WOONPROJECT HEET, IS TOCH ANDERS. MEEST OPVALLENDE KENMERK IS DE VORM WAARIN HET WOONCOMPLEX IS GEBOUWD, MAAR OOK DE MOGELIJKHEID OM TE HUREN VOOR EEN KORTE PERIODE IS VRIJ UNIEK. OP DE SITE WERD NAAST DE WOONFUNCTIE OOK PLAATS INGERUIMD VOOR SOCIALE EN CULTURELE ACTIVITEITEN.

De vraag naar de oorsprong van de Cirk, voert ons honderd jaar terug in de tijd. In 1908 bouwde de 'Gentsche Maatschappij der Werkerswoningen' in de Zebrastraat in Gent een woonsite voor arbeiderswoningen die heel wat meer woonkwaliteit boden dan de meeste arbeidersbeluiken uit die tijd. Het was het eerste sociale wooncomplex van Gent en een van de eerste appartementsgebouwen van de stad. Toenmalig stadsarchitect Karel Van Rysselberghe tekende de appartementsblokken in een opvallende omegavorm rondom een ovaalvormig binnenplein wat de site in de volksmond al gauw de naam 'de Cirk' opleverde. Aan beide zijden van de doorgang naar het binnenplein, palend aan de straatkant van de Zebrastraat kwamen individuele woningen voor meer goeude arbeiders. In de loop van de twintigste eeuw onderging het wooncomplex een aantal verbouwingen onder meer de toevoeging van een vierde bouwlaag waardoor het woningaanbod groter werd, maar het oorspronkelijke concept ook wat geschonden raakte. Al die tijd bleven het wel sociale woningen. Rond de jaren negentig drongen zich nieuwe renovaties op, maar eigenaar de Gentse Huisvestingsmaatschappij had daar niet de middelen voor en de site raakte steeds meer in verval. Uiteindelijk waren er geen officiële bewoners meer, alleen krakers waardeerden nog het onderdak dat ze hier vonden. De Gentse Huisvestingsmaatschappij wilde het complex kwijt en het werd drie jaar geleden gekocht door de Stichting Liedts-Meesen.

## MODERN COMFORT IN BESTAANDE ARCHITECTUUR

Bouwpromotoren hadden de gebouwen allicht met de grond gelijk gemaakt om er een compleet nieuw complex te laten verrijzen, maar dat was niet de bedoeling van Liedts. De Stichting heeft tot doel 'projecten in de maatschappelijke, sociale, culturele en communicatieve sfeer te realiseren, in de filosofie van de rechten van de mens en de mondialisering' zoals ze het zelf omschrijven in hun statuten. Voorzitter Alain Liedts (ver)bouwt dan ook niet om den brode, beroepshalve zit hij in de wereld van informatica en telecommunicatie. Bij de renovatie van de Cirk waren economische wetmatigheden niet de eerste drijfveren en dat betekende de redding voor de oude architectuur op de historische site. De bestaande buitenstructuur en gevels werden behouden. Deze laatste werden wel volledig hersteld, gereinigd en opnieuw gevoegd. Voor de nieuwe ramen in de gevels rond het binnenplein werden dezelfde materialen gebruikt als voorheen en ook de indelingen en raamoppervlakten zijn dezelfde gebleven. De stalen

voordeuren, een restant van een renovatie uit de jaren zestig, werden vervangen door nieuw materiaal.

Een strook okergele bepleistering boven de voordeuren - kleur en materiaal die ook in de oorspronkelijke architectuur gebruikt

Vervolg van pag. 14

Nieuwe indelingen resulteerden in appartementen en studio's van verschillende grootte die verder werden afgewerkt met modern comfort. De traphallen in blauwe hardsteen werden wel van de sloophamer gevrijwaard.

## KORTLOPENDE CONTRACTEN

De Cirk in zijn nieuwe vorm telt 72 huurwoningen. Hier geen standaardcontract van drie-zes-negen jaar, maar regelingen op maat van de behoefte van de huurder. Een troef voor studenten, gastprofessoren, kunstenaars, jonge gezinnen en andere huurders die geen langlopend huurcontract kunnen of willen afsluiten. Die doelgroep blijft anders op de huurmarkt wat in de kou staan en vormt het uitdrukkelijke doelpubliek van de Cirk. Al mogen mensen die dat willen, gerust ook langer

## gezinswoning

van elk bestaat uit vier kamers, een gemeenschappelijke zitruimte, badkamer en keuken staan momenteel leeg. Dat de prijs die toch wat aan de hoge kant ligt in vergelijking met studentenkamers daarvoor iets tussen zit, wil de conciërge niet geweten hebben. Andere huurders voelen zich intussen wel thuis in de Cirk, velen onder hen hebben hun contract intussen verlengd, anderen zijn intussen afgelost door nieuwe huurders.

## AUTOLUW

Een ander opvallend kenmerk van de Cirk is zijn autovrij karakter. Op het binnenplein staat bij ons bezoek alleen een verhuurwagen die uiteraard wel tot voor de deur mocht komen en een andere auto waarvan de eigenaar straks op het matje zal geroepen worden. Auto's horen immers buiten de muren van dit wooncomplex. De wooneenheden hebben geen garage, wel een bergruimte waar onder meer een fiets kan staan. Gelegen middenin het stadscentrum en met de bushalte op honderd meter zijn bewoners hier zeker niet van een auto afhankelijk om mobiel te zijn. Nieuwe bewoners krijgen alle informatie i.v.m. openbaar vervoer, fietsverhuur, carpooling en



Zo zag De Cirk eruit enkele jaren geleden, sociale woningen rond binnenplein mét auto's. (foto: Tim Dirven)

werden - zorgt voor de finishing touch. De buitenkant mag dan al zoveel mogelijk bewaard gebleven zijn, de binnenstructuur werd wel grondig onder handen genomen. Alle verticale wanden tussen de oorspronkelijke

arbeiderswoningen werden gesloopt en op de bovenverdiepingen maakte men van twee ruimten één grote.

Lees verder op pag. 15



De Cirk na de renovatiewerken. Koning auto wordt op afstand gehouden. (foto: Freddy Willems)

blijven. Toen de woningen in september vorig jaar woonklaar waren, raakten ze in sneltempo verhuurd via het internet. Dat maakt wel dat de bewoners nu nog overwegend min-veertigers zijn. Maar in de toekomst zal de mond-aan-mond recla-

me er wel voor zorgen dat ook mensen die niet tot de computergeneratie behoren, hun weg vinden naar de Zebrastraat, vermoedt de conciërge. Wie het intussen wat laat afweten zijn de studenten. De vier klavertje vier wooneenheden, waar-

wat er in de buurt en de samenleving gebeurt, is het laatste wat men hier wil.

De woningen zijn intussen een jaar in gebruik en er liep al een eerste tentoonstelling in de daartoe voorziene ruimte. De cafetaria is net afgewerkt en binnenkort wordt het binnenplein aangelegd. De twee lindebomen die de gedaanteverandering van de Cirk overleefden staan er nu nog wat alleen, maar er komt binnenkort een vijver waarvan men makkelijk het water kan laten weglipen om de plek te overspannen met een tent voor evenementen.

De poes die hier sinds kort enkele baasjes vond, is zich van de op komst zijnde veranderingen in haar biotoop nog niet bewust en verwelkomt elke bezoeker alsof zij hier al jaren thuis is.

Wonen was in de vorige eeuw de enige functie van de Cirk en ook nu vormt dat het belangrijkste onderdeel. Er werd echter ook heel wat ruimte vrijgemaakt voor ontmoeting en culturele activiteiten. De woningen aan de straatzijde werden omgevormd tot een tentoonstellingsruimte, een cafetaria en vergaderzalen. Ook dat maakt deel uit van het anders wonen dat de initiatiefnemers voor ogen hebben: wonen in culturele omgeving met extra stimulansen tot ontmoeting. Een appartementsgebouw waar mensen die op dezelfde verdieping wonen elkaar niet eens kennen en niet betrokken zijn op